

Valtuustoaloite - Opettajille koulutusta mielenterveystaitoihin

VALT 24.04.2023 § 13

Joroisten Demarit jättivät valtuustoaloitteen, jossa toivotaan opettajille koulutusta mielenterveystaitoihin.

Valtuustoaloite on liitteenä.

Päätös

Valtuusto lähetti aloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

KH 05.06.2023 § 103

Valmistelija

Sivistysjohtaja Aki Pelkonen, puh. 044 493 5611

Kunnan yhtenä suurehkona tehtävänä on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Tämä niin kutsuttu Hyte- työ on päiväpäivältä merkittävämpää työtä kuntalaisten hyväksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluu tiukasti varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetus- ja kasvatussuunnitelmiin. Lähtökohtaisesti lait ja asetukset ohjaavat toimintaa hyvin tarkasti.

Sivistyksen palveluissa Hyte- työtä tehdään laajasti hyvin nuorista lapsista ikäihmisiin ja toimintaa kehitetään tavoitteellisemmaksi nimeämällä HYTE-ryhmäksi kunnan johtoryhmän, jossa hyvinvointia ja terveyden edistämistä pystytään käsittelemään poikkihallinnollisesti. Opettajat ja kasvatushenkilöstö ovat etulinjassa kohtaamassa niitä kuntalaisia, joiden hyvinvointia ja terveystä tulisi edistää. On kuitenkin huomioitava, että opettajien ja kasvatushenkilökunnan perustehtävä on opetus- ja kasvatustyö. Heidän tehtäviinsä ei kuulu eikä tulisi kuuluakkaan oppilashuollollinen työ. Tästä kokonaisuudesta vastaa hyvinvointialue ja tarkemmin terveydenhoitaja, kuraattori, koulupsykologi ja koulupsyykkari. Järjestelmä on selkeä ja näin sen on myös oltava.

On kuitenkin muistettava, että opetus- ja kasvatustyö on kokonaisuutta eikä lasta ja nuorta voi koskaan jakaa kahtia opetushenkilöstön ja oppilashuollon kesken. Lapsi ja nuori on yksilö ja hän ansaitsee tulla kohdatuksi ja tuetuksi sellaisena kuin hän on.

Rovaniemen malli on ajatuksena hyvä. Rovaniemellä opetushenkilökuntaa koulutetaan kohtaamaan lapsia ja nuoria, joilla on haasteita mielenterveyden kanssa. Tämä on tärkeä taito, mutta voidaanko tämä taito määritellä jotain muuta taitoa tärkeämmäksi. Opetus- ja kasvatushenkilökunta työskentelee lasten ja nuorten parissa, joiden haasteina ovat mm. käyttäytymisen haasteet, muut terveydelliset haasteet, keskittymishaasteet, oppimisenpulmat jne. Voidaanko todeta, että mielenterveyden haasteet ovat sellaiset, joihin meidän tulisi keskittyä vai tulisiko meidän kyetä pohtimaan laajempaa koulutusohjelmaa opetus- ja kasvatushenkilöstön tueksi? Voisiko kunnassa olla suunnitelmallinen koulutusohjelma, jossa yhtenä osana on lasten ja nuorten keskuudessa kasvavat mielenterveysongelmat?

Esittelijä Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää:
1. lähettää valtuustoaloitteen sivistyslautakunnan valmisteltavaksi ja
2. pyytää sivistyslautakuntaa arviomaan tarkemmin opetus- ja kasvatushenkilöstön koulutuskokonaisuutta/ohjelmaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta yhdessä opetus- ja kasvatushenkilöstön kanssa

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen.

Sivistyslautakunta 21.11.2023 § 78
87/01.03.00.00/2023

Valmistelija Sivistysjohtaja Mika Huovinen

Asia

Kunnanhallitus on pyytänyt sivistyslautakuntaa arviomaan tarkemmin opetus- ja kasvatushenkilöstön koulutuskokonaisuutta/ohjelmaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta yhdessä opetus- ja kasvatushenkilöstön kanssa.

Sivistystoimessa on perehdytty aloitteessa esitettyyn kokonaisuuteen ja asiaa on käsitelty koulujen ja varhaiskasvatuksen palaverissa syyskuudella 2023. Opetus- ja kasvatushenkilöstöltä saatu palaute ei ole yhtenäistä, ja näkemykset vaihtelevat yksikkö- ja yksilökohtaisesti.

Osassa yksiköistä ajatus mielenterveystaitoihin liittyvästä yleisestä ja yhtäläisestä koulutuksesta koetaan tarpeellisena ja osassa yksiköistä koetaan tarpeellisempänä, että yleisen ja yhtenäisen koulutuksen sijasta tarjottaisiin yksilöllisesti valittavissa olevia koulutuksia. Asiaa pidetään kuitenkin sinällään tärkeänä ja sitä tarkasteltiin myös kokonaisvaltaisesti yhteisöjen kaikkien jäsenten hyvinvointiin liittyvänä kysymyksenä.

Myös asiaan liittyviä käytännön kysymyksiä, kuten koulutuksen toteuttaminen eri työaikajärjestelmissä tuotiin vastauksissa esille.

Esittelijä Sivistysjohtaja Mika Huovinen

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää, että asian valmistelua jatketaan sivistystoimessa. Tavoitteena on selvittää mahdollisuus järjestää koulutusta siten, että siihen kuuluisi kaikille yhteinen osuus ja että osa koulutuksesta olisi kohdennettavissa sekä yksikkö- että yksilökohtaisesti. Yhteinen koulutus olisi perusteltua ajoittaa tapahtumaan tulevan lukuvuoden ja toimintakauden alussa.

Päätös Sivistyslautakunta päätti hyväksyä sivistysjohtajan päätösehdotuksen.
